

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2:50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 37.

V Ptuj v nedeljo dne 15. septembra 1912.

XIII. letnik.

Šola.

Par besedi o šoli hočemo zopet enkrat izgovoriti; kajti te dni se šola odpira in zapira.

Govorimo najprve starišem tistih otrok, ki prihajajo zdaj k počitnicam.

Eden najlepših prizorov iz sv. pisma, pred katerega krasoti se klanjajo tudi največji brezerni, je oni, ko kliče nacarenski Jezus deco k sebi: „Pustite male k meni, kajti njih je nemško kraljestvo“. . . In neki nemški modrijan je rek: „Kinder sind lebende Blumen“. . . In res: čisto kakor jasno pomladno nebo je otrok, čista v nezavedni nedolžnosti njegova duša. Pravi biser v mračnem življenju, v njem sovrastva in skrbi in boja, je deca, — najplemenitejša je ljubezen krvi, sveta, večna materina ljubezen. . . Gotovo ni vse poezija, kar obdaja dandanes otroško življenje. Semtertja naravnost čudimo, kako globoko je porinil že v njih svoje krepilje v otroško srce; s tiho grozo zazujemo obleke, ki omadežujejo tako rano otročjo nedolžnost. A ravno ta dejstva nam kajti, kako strogo je resnemu očetu paziti, da mu cvetje ne zveni. Otrok je zaklad, ki nam ga je večna božanska volja v roke položila. — ne zapravljajmo tega zaklada! Pazimo, da nam bode rodil obresti, neventive obresti lepih čednosti, nad katerimi bode mel ves pošten svet veselje. . .

V počitnicah ravno se mnogo otroških duš na teles pokvari in pohabi, zapravi in uniči. Učitelj, sam izmučen in dandanes žalibog tudi stradan, izpusti stroga vajeta, — in kakor mlada lastavica izleti deca v zaželjeno prostost. A marsikatera lastavica pade izmučena na hladno zemljo, predno je poskusila krasni polet čez tujino morje. . . Mi gotovo ne pridigujemo, da naj se deco od strani starišev v počitnicah posebno strogo drži in v razvitku zadržuje in v njem strahu vzgaja in morda celo trpinči ter muči. Ej, mlada duša potrebuje prostosti, pa če je ta prostost semtertja tudi malo divja, če odari čez meje tistega, kar je od hripavih modrijanov predpisano. A varovati je mladino v počitnicah pred slabo družbo, ki zastruplja dušo in telo, pred nevarnostmi, ki pretijo na vseh koncih in krajih in katerih žalostne posledice se dostikrat šele čez leta opazuje. Ne pustite mladine v počitnicah političnega strupa srkatki; saj vidite, kako učinkuje ta strup pri šoli odraslih mladeničih in deklicah. Ne pustite deci, da bi si priučila veselja do lenobe in postopanja. A tudi ne nagajajte deci bremena, ki so pretežka za mladi brbet, ne rodite v njenem srcu misel, da so stariši le mučitelji in otroci le sužnji. Pazite na telesno in na duševno zdravje vaše dece! Dajajte ji pa zato v prvi vrsti ljubezen do domače grude, učite ji veselja in ponosa do najplemenitejšega stanu — prostega kmeta. Kdor je vsadil svojemu otroku v srce kmetški ponos in veselje do dela na domačiji, ta mu je dal najlepšo „doto“, in ta „dota“ mu nikdo vzeti ne more.

Zdaj pa besedo še vam starišem, katerih deca ima počitnice za sabo in hode te dni zopet prestopilo prag šole. V vseh slovenskih listih so bili v zadnjem času objavljeni članki, v katerih se z nezmerno besnostjo hujska proti nemški šoli. Tako so pisali, kakor da bi bile nemške šole prava roparska gnezda, prava zbirališča janičarskih divjakov. Potemtakem bi morali biti vsi slovenski voditelji, vsa slovenska „inteligentca“, sami razbojniki in same propalnice, ker so večinoma izšli iz nemških šol. In vsi Slovenci narod razbojnikov in zločincev, ker pred par desetletij sploh še ni bilo slovenskih šol in so morali vsi nemške ter pozneje utrakvistične šole obiskovati. . . Otročje besedičenje! In nemških in slovenskih, iz japonskih in angleških šol so izšli modrijani in tepci, lopovi in poštenjaki. Kar nas sili, da priporočamo obisk nemških šol, to je dejstvo, da je človek brez znanja nemščine revež kamor se obrne. Berač je, pa če sedi prav na tisočakah! Ravno malem slovenskemu narodu, ki je na polju kulture in gospodarstva zamogel še tako malo lastnega vsvariti, ki je na vseh koncih in krajih od tujih sosedov odvisen, — ravno temu slovenskemu narodu je znanje nemščine potrebno kakor vsakdanji kruh. Kdor to resnico taji, ta slepari, ta hoče v kalnem ribariti, ta hoče igrati v slovenskem čebelnjaku vlogov trovov! Mi ne delamo reklame za nemške šole, kajti nemške šole na Spodnjem Štajerskem in na Koroškem so prenapolnjene in ne potrebujejo priganjačev. Vstvarite v zadnjem kotičku t. zv. „slovenskega Štajerja“ nemško šolo in staviti gremo zlato uro proti kósu čebule, da bode že v drugem letu preveč učenec. Ta prizor je opazovati zlasti od tega časa, ko je tudi slovensko učitelstvo v neverjetni zaslepljenosti ter pod vtiskom nasilne politike protivstariškega panslavizma začelo gonjo proti nemščini v šoli. In to gonjo blagoslovlja tista naša duhovščina, ki postavlja učitelja na eno stopinjo z mežnarjem in kateri je za politiko več nego za vse krščanske čednosti. . . Gospodje naši nasprotniki, zakaj nimate poguma, da bi ljudstvu naravnost povedali, da ste nasprotniki znanja nemščine? Kamenje dajete otroku v roko, da naj ga vrže na nemškega šolarja, namestu da bi otroka oborožili za resni boj v vsakdanjem življenju, boj za kosček kruha. Slovenski trak obesite fantu na klobuk, kadar gre na vojaški nabor, češ da bode nemške meščane izzival; a pri vojakah je fant trpinčen kot nema žival, ker mu niste pustili priučiti znanja nemškega jezika. Nemške časopise proklinjate, a vaše gospodarstvo nazaduje, ker se nočete in ne morete od nemških strokovnjakov učiti. Nemške poštarne trgovce in obrtnike bojkotirate, a v „narodnih štacunah“ si pustite v imenu „majke Slavije“ kožo čez ušesa potegniti. Pa postali ste že modrejši, učili bi se od Nemcev, kupčevali bi z Nemci, da bi jih pozneje na žlici vode pogoltnili. . . Smešno počenjanje pritlikavcev! Francoska „grande armée“ je izginila pred nemštvom kakor prah v vetru, nemški duh znanosti in umetnosti je obsolnil ves svet. . . In slovenski stariši naj bi se pred temi solnčnimi žarki poskrili liki nočni

ptici? Kopali bi potem sebi grob, sebi in svoji nedolžni deci, ki bi jih morda sredi težkega življenja še v grobu proklinjala. . .

Pametni stariši, ki poznajo težave življenja, pošiljali bodo svojo deco v nemško šolo!

Šola je potrebna in kdor je nasprotnik napredka. A tudi o drašeni potrebujemo šole. Kmet mora biti danes duševno izurjen, drugače se mu pogrezne domača zemljica pod nogami. Učimo se, učimo se! Ne pustimo si oropati zlatega časa od političnih in veskih hujskačev, — učimo se! Glava komandira roki, da pridelal žolodcu vsakdanji kruh.

Živel napredek!

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša 140

ZEFIRE

Prokop Skorkovsky in sin v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Dopisi.

Iz Pacinja. Že več kot mesec dni je preteklo, kar bi se morale pri nas vršiti občinske volitve, pa naš občinski predstojnik se tega v svoji zaspianosti najbrž niti ne spomni; glavna reč za njega je svitle kronce brez truda pobasati, za občinske zadeve pa itak ni časa in tudi zmožnosti ne. Voliči Pacinski, ali so se vam že sedaj oči odprle, da vidite kako sedanjí predstojnik z vašimi težko plačaní denarji gospodarji? Občinske doklade so zmiraj večje, a tudi dolgovi zmiraj večji, ker mnogo ide predstojniku in njegovim kimovcem v nikdar polne žepi, morda kot „zaslužek“, ker mesto da bi v korist občine brezplačno deloval, hoče imeti že gotove dijete, kakor kak državni uslužbenec ali pa celo poslanec. . . In vi volilci boste spet volili te možake, od katerih občinskega gospodarstva se sedaj mnogo govori?! Volici sedaj bode primeren čas, da se temu opomore, kajti kdor ni sovražnik lastnega žepa in je za napredek koristnih reči v občini, ta bo ob času volitve glasoval iz lastnega nagiba in ne v korist teh vsiljenecv, kateri niso sposobni za ta odgovorni posel, najsi bodo tedaj ošabni in častilakomni krómár in njegovi privrženci, ali pa narodnjaški veleposestniki. V kratkem bodo gotovo nastavljeni člani vabili in priganjali volilce po vseh sosednih občinah od Ptuja do sv. Urbana, da bi si še zanaprej na škodo občini in volilcem prisvojili občinsko nadvlado; pa tokrat bode menda trdo šlo, ker večina volilcev je sprevidela njih nakane, ter bodo volili take moze, kateri bodo gledali za napredek občine, ne pa za lastni žep! Volilec.

Padova. (Kranichsfeld.) (O Št. Lovrenčkih čukih.) Ljubi „Stajerc“! Malo kaj se sliši od nas, pa vendar moramo enkrat nekaj poročati. Dne 18. Avgusta peljalo se je čez našo mirno vas par „čukecev“ iz Slivnice proti domu. V začetku smo mislili, da je prišlo kakih sto tisoč Turkov nad našo mirno Vas, ali pozneje smo pa le izpoznali „čukarijo“ iz Št. Lovrenca na drav. polju. Ta neumna druhal